

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 139/15

Λουξεμβούργο, 17 Νοεμβρίου 2015

Απόφαση στην υπόθεση C-115/14
RegioPost GmbH & Co. KG κατά Stadt Landau in der Pfalz

Η σύναψη δημοσίων συμβάσεων μπορεί να εξαρτάται, εκ του νόμου, από την προϋπόθεση της αναλήψεως δεσμεύσεως περί καταβολής κατώτατου μισθού

Το δίκαιο της Ένωσης δεν απαγορεύει τον αποκλεισμό από τη διαδικασία συνάψεως συμβάσεως προσφέροντος ο οποίος αρνείται να δεσμευθεί ότι θα καταβάλλει στο οικείο προσωπικό που απασχολεί τον κατώτατο μισθό

Τον Ιούλιο του 2013, ο δήμος Landau (Ρηνανία-Παλατινάτο, Γερμανία) απέκλεισε την γερμανική επιχείρηση RegioPost από τη συμμετοχή σε διαδικασία συνάψεως δημόσιας συμβάσεως με αντικείμενο τις ταχυδρομικές υπηρεσίες του δήμου¹, για τον λόγο ότι η επιχείρηση αυτή δεν είχε υποβάλει, αντίθετα προς τα οριζόμενα στην προκήρυξη του διαγωνισμού και παρά την σχετική επιστολή υπενθυμίσεως, δήλωση περί του ότι δεσμεύεται ότι θα καταβάλλει στο προσωπικό που θα απασχοληθεί στην εκτέλεση των παροχών που αποτελούν το αντικείμενο της οικείας δημόσιας συμβάσεως έναν κατώτατο μισθό.

Συγκεκριμένα, τόσο η προκήρυξη του διαγωνισμού όσο και η συγγραφή υποχρεώσεων αναφέρονταν σε έναν νόμο του Land Ρηνανίας-Παλατινάτου² κατά τον οποίο οι δημόσιες συμβάσεις, στο εν λόγω Land, ανατίθενται μόνο σε επιχειρήσεις (και υπεργολάβους) οι οποίοι, κατά τον χρόνο υποβολής της προσφοράς, δεσμεύονται ότι θα καταβάλλουν στο προσωπικό που θα απασχοληθεί στην εκτέλεση των παροχών κατώτατο μισθό ανερχόμενο στο ακαθάριστο ποσό των 8,70 ευρώ ανά ώρα (όριο μισθού που ίσχυε κατά τον χρόνο των πραγματικών περιστατικών). Κατά τον χρόνο των πραγματικών περιστατικών δεν υφίστατο, στη Γερμανία, συλλογική σύμβαση ορίζουσα κατώτατο μισθό που να δεσμεύει τις επιχειρήσεις του κλάδου των ταχυδρομικών υπηρεσιών. Μόνο μεταγενέστερα θεσπίστηκε στο κράτος αυτό ενιαίος κατώτατος μισθός³.

Το Oberlandesgericht Koblenz (άνωτερο περιφερειακό δικαστήριο του Κόμπλεντς, Γερμανία) στο οποίο προσέφυγε σε δεύτερο βαθμό η RegioPost, ζητεί από το Δικαστήριο να διευκρινίσει αν η νομοθετική αυτή ρύθμιση του Land Ρηνανίας-Παλατινάτου είναι συμβατή με το δίκαιο της Ένωσης και, ειδικότερα, με την οδηγία 2004/18 περί συντονισμού των διαδικασιών συνάψεως δημοσίων συμβάσεων, έργων, προμηθειών και υπηρεσιών⁴. Κατά την εν λόγω οδηγία, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να επιβάλλουν ειδικούς όρους σχετικά με την εκτέλεση της συμβάσεως, με την προϋπόθεση ότι οι όροι αυτοί είναι συμβατοί με το κοινοτικό δίκαιο και ότι επισημαίνονται στην προκήρυξη διαγωνισμού ή στη συγγραφή υποχρεώσεων. Οι όροι που επιβάλλονται σχετικά με την εκτέλεση μιας συμβάσεως μπορούν να αφορούν ιδίως κοινωνικές παραμέτρους.

¹ Ο διαγωνισμός αφορούσε, ειδικότερα, τη σύναψη συμβάσεως – πλαισίου σχετικά με τη συλλογή, μεταφορά και παράδοση επιστολών, πακέτων και δεμάτων. Η διάρκεια της συμβάσεως οριζόταν σε δύο έτη, με δυνατότητα παρατάσεως της συμβάσεως δύο φορές, για περίοδο ενός έτους κάθε φορά. Δεδομένου ότι η αξία της δημόσιας συμβάσεως υπερβαίνει κατά πολύ το ποσό των 200 000 ευρώ, ο διαγωνισμός προκηρύχθηκε σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης.

² Με τον εν λόγω νόμο το Land σκοπεί (i) να αποτρέψει τις στρεβλώσεις του ανταγωνισμού οι οποίες δημιουργούνται κατά την ανάθεση δημοσίων συμβάσεων λόγω της χρησιμοποίησεως χαμηλόμισθου εργατικού δυναμικού και (ii) να ελαφρύνει από τις σχετικές επιβαρύνσεις τα συστήματα κοινωνικής ασφάλισης.

³ Ένας άλλος νόμος προβλέπει ότι οι εργαζόμενοι έχουν, καταρχήν, δικαίωμα, από 1ης Ιανουαρίου 2015, σε κατώτατο ακαθάριστο μισθό 8,50 ευρώ ανά ώρα.

⁴ Οδηγία 2004/18/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 31ης Μαρτίου 2004, περί συντονισμού των διαδικασιών συνάψεως δημοσίων συμβάσεων, έργων, προμηθειών και υπηρεσιών (ΕΕ L 134, σ. 114, και διορθωτικό ΕΕ L 351, σ. 44), όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) 1251/2011 της Επιτροπής, της 30ης Νοεμβρίου 2011 (ΕΕ L 319, σ. 43).

Με τη σημερινή του απόφαση, το Δικαστήριο αποφαινεται ότι η οδηγία 2004/18 δεν αντιτίθεται σε νομοθετική ρύθμιση η οποία υποχρεώνει τους προσφέροντες και τους υπεργολάβους τους να δεσμευθούν, με γραπτή δήλωση επισυναπτόμενη στην προσφορά τους, ότι θα καταβάλλουν στο προσωπικό που θα απασχοληθεί στην εκτέλεση των παροχών προκαθορισμένο κατώτατο μισθό.

Κατά το Δικαστήριο, η επίμαχη υποχρέωση συνιστά ειδικό όρο επιτρεπόμενο, καταρχήν, από την οδηγία, δεδομένου ότι αναφέρεται στην εκτέλεση της συμβάσεως και αφορά κοινωνικές παραμέτρους. Το Δικαστήριο επισημαίνει περαιτέρω ότι η υποχρέωση αυτή πληροί, στην προκειμένη περίπτωση, την προϋπόθεση της διαφάνειας και δεν εισάγει διάκριση. Η εν λόγω υποχρέωση είναι, εξάλλου, συμβατή με μια άλλη οδηγία της Ένωσης και, συγκεκριμένα, την οδηγία 96/71 σχετικά με την απόσπαση εργαζομένων⁵, στο μέτρο που απορρέει από νομοθετική διάταξη θεσπίζουσα όριο κατώτατου μισθού κατά την έννοια της οδηγίας αυτής. Ως εκ τούτου, ο επίμαχος κατώτατος μισθός αποτελεί ένα από τα στοιχεία του βαθμού προστασίας που πρέπει να διασφαλίζεται, από επιχειρήσεις εγκατεστημένες σε άλλα κράτη μέλη, στους αποσπασμένους εργαζομένους για την εκτέλεση της συμβάσεως.

Αφού επισημαίνει ότι ο επίμαχος ελάχιστος μισθός έχει εφαρμογή μόνο στις δημόσιες συμβάσεις και όχι στις συμβάσεις του ιδιωτικού τομέα, το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι ο περιορισμός αυτός αποτελεί απλώς συνέπεια του γεγονότος ότι, για τον εν λόγω τομέα, υφίστανται ειδικές ρυθμίσεις του δικαίου της Ένωσης (εν προκειμένω αυτές που θεσπίζει η οδηγία 2004/18). Το γεγονός αυτό δεν αποκλείει ο επίμαχος κατώτατος μισθός, καθόσον ενδέχεται να συνιστά περιορισμό στην ελεύθερη παροχή υπηρεσιών⁶, να μπορεί καταρχήν να δικαιολογηθεί με βάση τον σκοπό της προστασίας των εργαζομένων. Συναφώς το Δικαστήριο διακρίνει μεταξύ της παρούσας υποθέσεως και της υποθέσεως Ruffert⁷.

Το Δικαστήριο αποφαινεται περαιτέρω ότι η οδηγία 2004/18 δεν αντιτίθεται σε νομοθετική ρύθμιση η οποία προβλέπει τον αποκλεισμό από τη συμμετοχή στη διαδικασία συνάψεως δημόσιας συμβάσεως των προσφερόντων και των υπεργολάβων τους οι οποίοι αρνούνται να δεσμευθούν, με γραπτή δήλωση επισυναπτόμενη στην προσφορά τους, ότι θα καταβάλλουν στο προσωπικό που θα απασχοληθεί στην εκτέλεση των παροχών προκαθορισμένο κατώτατο μισθό.

Συγκεκριμένα, δεδομένου ότι η οδηγία δεν αντιτίθεται στην απαίτηση έγγραφης δεσμεύσεως όσον αφορά την τήρηση του κατώτατου μισθού, επιτρέπει τον αποκλεισμό από τη συμμετοχή στη διαδικασία συνάψεως δημόσιας συμβάσεως προσφέροντος ο οποίος αρνείται να αναλάβει μια τέτοια δέσμευση.

⁵ Οδηγία 96/71/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 1996, σχετικά με την απόσπαση εργαζομένων στο πλαίσιο παροχής υπηρεσιών (ΕΕ 1997, L 18, σ. 1).

⁶ Συναφώς, βλ. επίσης την απόφαση του Δικαστηρίου της 18ης Σεπτεμβρίου 2014, *Bundesdruckerei* (C-549/13, βλ. επίσης ΑΤ αριθ. 129/14).

⁷ Απόφαση του Δικαστηρίου της 3ης Απριλίου 2008, *Ruffert* (C-346/06, βλ. επίσης ΑΤ αριθ. 20/08). Με την απόφαση αυτή, το Δικαστήριο έκρινε ότι τα όρια του μισθού που ορίζει μια συλλογική σύμβαση που δεν έχει κηρυχθεί γενικώς υποχρεωτική, μολονότι το κράτος μέλος αναγνωρίζει ένα τέτοιο σύστημα, δεν μπορούν να καταστούν υποχρεωτικά, μέσω νομοθετικού μέτρου του κράτους αυτού που εφαρμόζεται στις δημόσιες συμβάσεις, για τους παρέχοντες διεθνικές υπηρεσίες που αποσπούν εργαζομένους στο έδαφος του ίδιου κράτους. Με την παρούσα απόφαση, το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι η απόφαση Ruffert αφορούσε συλλογική σύμβαση η οποία είχε εφαρμογή μόνο στον κατασκευαστικό τομέα (και όχι στις συμβάσεις του ιδιωτικού τομέα) και η οποία δεν είχε κηρυχθεί γενικώς δεσμευτική. Εξάλλου, το Δικαστήριο, στην εν λόγω απόφαση είχε επισημάνει ότι το όριο μισθού που είχε καθοριστεί με την συλλογική σύμβαση υπερέβαινε το όριο κατώτατου μισθού που ίσχυε για τον οικείο τομέα δυνάμει του γερμανικού νόμου περί αποσπάσεως εργαζομένων. Ωστόσο, το όριο κατώτατου μισθού που επιβάλλεται από το επίμαχο στο πλαίσιο της παρούσας υποθέσεως μέτρο καθορίζεται από νομοθετική διάταξη, η οποία, ως επιτακτικός κανόνας περί ελάχιστης προστασίας, έχει, καταρχήν, γενικώς εφαρμογή στη σύναψη όλων των δημοσίων συμβάσεων στο Land της Ρηνανίας-Παλατινάτου, ανεξάρτητα από τον τομέα περί του οποίου πρόκειται. Επιπλέον, η νομοθετική αυτή διάταξη εξασφαλίζει ένα ελάχιστο όριο κοινωνικής προστασίας δεδομένου ότι, κατά τον χρόνο των πραγματικών περιστατικών της κύριας δίκης, ούτε ο γερμανικός νόμος περί αποσπάσεως εργαζομένων ούτε άλλη εθνική νομοθετική ρύθμιση επέβαλλαν, όσον αφορά τον τομέα των ταχυδρομικών υπηρεσιών, χαμηλότερο κατώτατο μισθό.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η προδικαστική παραπομπή παρέχει στα δικαστήρια των κρατών μελών τη δυνατότητα, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς της οποίας έχουν επιληφθεί, να υποβάλουν στο Δικαστήριο ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ή με το κύρος πράξεως οργάνου της Ένωσης. Το Δικαστήριο δεν αποφαινεται επί της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να επιλύσει τη διαφορά σύμφωνα με την απόφαση του Δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή δεσμεύει, κατά τον ίδιο τρόπο, τα άλλα εθνικά δικαστήρια που επιλαμβάνονται παρόμοιου προβλήματος.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημερώσεως, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο](#) της αποφάσεως είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσίευσής της

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδη ☎ (+352) 4303 2582

Στιγμιότυπα από τη δημοσίευση της αποφάσεως διατίθενται από το «[Europe by Satellite](#)» ☎ (+32) 2 2964106